

og 3) Behandling af Straffesager, der høre under Retsretternes Omraade. Disse to Lovforslag, baade Mouriers og Hages, tilstillede den daværende Justitsminister, som bestandig var Simon, en Kommission, som var nedsat til at udarbejde en Straffelovbog, med Forespørgsel, om denne Kommission ønskede at tage Spørgsmaalet om Straffeprocessen med ind under sit Omraade, eller om den ønskede det overdraget til en anden Kommission. Kommissionen gjennemgik i endel Møder Lovforslaget, men fandt, at Behandlingen i det Enkelte vilde være forbunden med alt for store Vanskeligheder, og særlig stillede Kommissionen, og, som det syntes, ikke med Rette, den Fordring til Regjeringen, at den maatte selv træffe Valget mellem de to Systemer og tilveiebringe et Forslag, som hvilede paa et af dem, over hvilket da Kommissionen kunde og vilde afgive Betænkning. Denne Anmodning om selv at lade udarbejde et Lovforslag fandt Justitsministeriet dengang at burde efterkomme, og det blev da overdraget til daværende Departementchef Leuning, som jo nu er død, at udarbejde et nyt Udkast, som derefter blev forelagt Rigsdagen i 1862 af daværende Justitsminister Casse. Det naaede imidlertid ikke længere end til at blive undertkastet en 1ste Behandling her i Folkethinget, samt til at der blev nedsat et Udvalg, og dette Udvalg afgav en Betænkning, men videre kom Sagen ikke dengang. I Rigsdagssamlingen Januar 1864 blev det paany forelagt, forsynet med nogle Tillægslove, som maatte udføres for at gennemføre Reformen i Retsligheden, nemlig et Lovforslag om Kongeriget Danmarks Inddeling i Underretskredse og om Politiordeningen i Kongeriget Danmark med Undtagelse af Kjøbenhavn og gamle Kjøbenhavns Amt; men heller ikke i den Samling naaede Lovforslaget længer end til 1ste Behandling i Folkethinget og Udvalgsbetænkningens Afgivelse. I October 1864 blev Lovforslaget igjen forelagt af daværende Justitsminister Helken, men naaede kun til 1ste Behandling i Folkethinget. Saa hvilede Sagen nogen Tid, sandsynligvis fordi man i de første Par Aar efter 1864 væsentlig var optagen af Forfatningsagen. Men i 1867 rørtes der ved Sagen igjen derved, at Hage fremsatte tre Lovforslag i det Væsentlige overensstemmende med dem, der vare forelagte i October 1864, men ogsaa dengang kom disse Forslag kun til en 1ste Behandling i Folkethinget, og da bleve de af Forslagsstilleren tagne tilbage som en Følge af, at der her i Folkethinget blev vedtaget en motiveret Dagsorden, som gik ud paa, at en saa stor og indgribende Reform vanskelig kunde gennemføres med Held, før Regjeringen tog Initiativet dertil, og alle fornødne Forarbejder vare tilfæde; at det fremdeles vilde være rettest, at der, forinden endelig Beslutning toges om Indførelse af Rævnninger i den kriminelle Retspleie, forelaa Forberedelser til den civile Retspleies Omordning. Derhos

udtaltes den Forventning, at Regjeringen vilde lade sig disse Anliggenders Fremme være særdeles magtpaaliggende. Trede Medlemmer vilde altsaa se, at der 1867 foregik en Forandring i denne Sags hidtilværende Stilling, idet der indtil den Tid egentlig kun havde været Tale om Straffeprocessens Omordning og navnlig den dertil hørende Indførelse af Rævnninger, hvorimod man, som det synes, ganske havde ladet Spørgsmaalet om Civilprocessens Omordning ligge. Ved denne Udtalelse af Folkethinget i 1867 blev der imidlertid, som det er bemærket, stillet Krav om, at Opgaven udvidedes til ogsaa at omfatte Civilprocessen, et Forlangende, som jo vistnok var fuldkommen grundet i Sagens Natur, idet der baade er en indre Sammenhæng mellem disse Ting, som ikke kan overses, og dernæst ogsaa en Omordning af Strafferetspleien alene, uden at der skulde finde noget Tilsvarende Sted med Hensyn til den civile Retspleie, vilde medføre meget store Vanskeligheder med Hensyn til Retsorganisationen, som jo skulde være en helt anden for kriminelle Sager, end den er for civile Sagers Vedkommende. Som en Følge af denne motiverede Dagsorden nedsatte daværende Justitsminister Rosenørn-Teilmann under 28de Februar 1868 en Kommission til at udarbejde Forslag til en Omordning saavel af den civile som den kriminelle Retspleie. Denne Kommission, der var under Forsæde af daværende Høsteretsassessor Krieger, arbejdede saa i en Række af Aar paa denne meget omfattende Opgave indtil 1877, da dens Arbejder afgaves til Justitsministeriet. De ville i Begyndelsen af Anmærkningerne finde en udførlig Redegjørelse for, hvorledes Arbejdet i denne Kommission efterhaanden gik frem, en Redegjørelse, som tillige vil give en Forestilling om Udstrækningen af det Stof, som det saaledes er faldet i Kommissionens Lod at behandle. Man vil ogsaa se der, at der under Arbejdets Gang blev til særskilt Behandling fremdraget enkelte Materier, som man troede at kunne løsrive fra det Øvrige uden at staae Sammenhængen, og Frugten deraf er bleven nogle vigtige Love, som jeg blot skal nævne for at tilbagefalde dem i Erindringen. Saaledes blev først Konkursloven samt nogle vigtige Bestemmelser med Hensyn til Eksekution og Arrest, navnlig sigtende til at opheve Gjældsængsel og deslige, udført og gjort til Gjenstand for særegen Behandling, og som Følge heraf udkom Loven af 25de Marts 1872. Dernæst blev ogsaa udsøndret til særlig Behandling Udvantningsloven, og Frugten af dette blev Loven af 29de Marts 1873, endelig blev til særlig Behandling udsøndret hele Væren om Skifte af Dødsboer og Fællesboer, og Frugten deraf blev Lov af 30te November 1874 med den dertil hørende Lov om Forandring i Skiftegebyrloven. Efter at Processkommissionens Arbejder, der jo altsaa falder i 3 Hovedaffnit, nemlig Retsorganisationen,